

Notat

Opsummering

I nærværende notat redegøres der for de vidtrækkende konsekvenser, det vil have for det planlagte solcelleanlæg i Norddjurs Kommune, Estruplund, hvis det omfattes af ændrede retningslinjer på området i stedet for de retningslinjer, der har dannet baggrund for den hidtidige politiske behandling.

Det vil fremgå, at det reviderede afstandskrav med skovbeplantning vil have væsentlig negativ indvirkning på muligheden for projektets udførelse grundet områdernes karakter og karambolage med eksisterende beskyttelseslinjer, samt for muligheden for genetablering af området efter endt drift.

Endvidere vil det være tydeligt, at der i forhold til nettilslutning af energiparken er en overhængende risiko for, at forsinkelser grundet nye retningslinjer eller uklarhed herom kan resultere i væsentlige økonomiske tab og i yderste konsekvens, at projekterne ikke kan gennemføres.

Læsevejledning

Overordnet set vil vi klart argumentere for, at vore ansøgning om etablering af solcelleanlæg ved Estruplund, bør behandles efter de retningslinjer, det er godkendt efter. Det er de retningslinjer, det er blevet politisk behandlet efter, som har gjort sig gældende i den respektive offentlige høring og som definerer afgrænsningsrapporten. Ændrede retningslinjer vil have en betragtelig negativ påvirkning af planlægningen, og selv med de mere lempelige retningslinjer pr. 19.01.2021 vil områder, procedurer og garantier skulle revideres i anseelig grad.

Herunder er sagens forløb indtil nu skitseret i punktform:

Navn	Sendt	Politisk besluttet	Ansøgt areal	Besluttet areal	Oprindelig ydeevne og CO2 besparelse
Estruplund	27. juni, 2019	17. december, 2019	268 ha	146, 2 ha	● 116 GWh p.a. ● 55.000 husstande ● 15.660 t CO2 p.a.

Efter den oprindelige plan skulle hele sagskomplekset have været behandlet og ligge færdigt til august/september, 2020.

Som det fremgår af skemaet, har ansøgningerne allerede haft en del ligge- og behandlingstid. Meget af den tid er brugt på landskabsvurdering og politisk proces i flere omgange omkring udvælgelsen af godkendte arealer. I fald processen og særligt projektarealet skal justeres i overensstemmelse med nye regler, vil meget af indsatsen med sagsfremstillende arbejde, politisk godkendelse og offentlig høring skulle gøres om på nye vilkår. Mange af de forhold, vi finder problematiske i den forbindelse, er beskrevet i det følgende under **afsnit 1**.

Sideløbende har vi som udviklere og lokal lodsejer, der lægger jord til, en del helt centrale relationer omkring nettilslutning og netkapacitet, som ligeledes vil være nødvendige at revidere, hvilket vil resultere i økonomiske tab og en forværret konkurrencesituation. De forhold er uddybet i **afsnit 2**.

Afsnit 1

Afstandskrav med skovbeplantning

I det vedtagne forslag pr. 19.01.2021 indgår et krav om, at solcelleanlæg som udgangspunkt placeres med en respektafstand på minimum 200 m til beboelse og med hensyntagen til landskabs- og naturinteresser samt nabohensyn. 200 m zonen skal tilplantes med minimum 150 m skovbeplantning. Det er et afstandskrav, der svarer til det for større landvindmøller og det er svært at se rationalet bag, når det retter sig mod solceller, der ikke når en højde over tre meter.

Efter skovlovens bestemmelser anses et areal som hovedregel for at være skov, hvis det er bevokset med træer, som danner eller indenfor et rimeligt tidsrum vil danne sluttet skov af højstammede træer, og hvis det som hovedregel er større end 0,5 ha og mere end 20 m bredt. Vurderingen er baseret på et skøn over bevoksningsgrad og bevoksningstype. Ifølge jordressourcebekendtgørelsen behøves skov ikke at være etableret alene med henblik på skovbrug, og naturskov og vildtremiser større end 0,5 ha betragtes også som skov, uanset om bevoksningen er 20 m bred. Med de minimum 150 m dybde ved beboelse og med 12 m læhegn om det resterende, vil det i mange tilfælde kunne defineres som skovrejsning.

Respektafstanden vil naturligvis i mange tilfælde reducere projektarealet dramatisk. Det vil særligt være tilfældet, hvis det ikke er muligt at holde respektafstanden - og særligt de minimum 150 m skovbeplantning - på egen jord. I så fald lægger formuleringen op til 150 m skovbeplantning fra skel, så længe man er indenfor 200 m fra beboelse, da der er tale om et minimumskrav i respektafstanden.

Samspil med etablerede beskyttelseslinjer

Meget af samme mekanisme som ovenfor vedrørende anden ejers jord vil gøre sig gældende, hvis der er klassifikationer, der automatisk også har minimumsafstande indbygget. Det vil være tilfældet ved eksempelvis

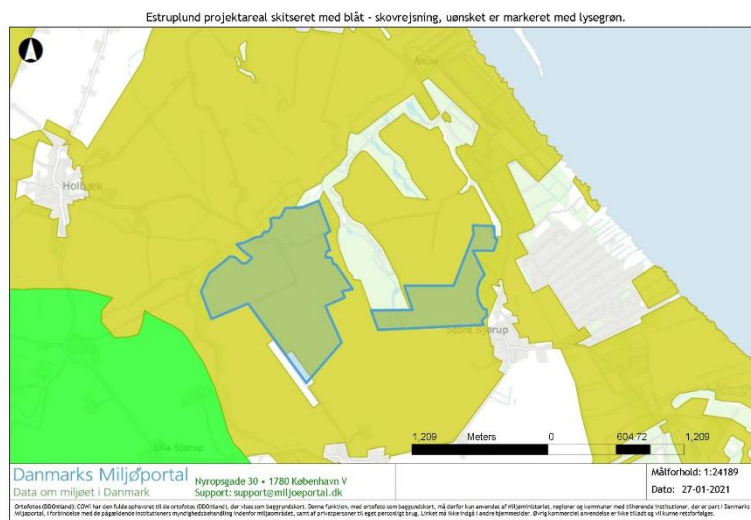
- Søer og åer: sø- og åbeskyttelseslinjer er i Naturbeskyttelseslovens §16 fastsat til 150 m. Særligt relevant her er definitionen, at der ikke må etableres beplantning eller foretages terrænændringer inden for linjen.
- Fortidsminder: fortidsmindebeskyttelseslinjen er i Naturbeskyttelseslovens §18 fastsat til 100 m. Særligt relevant her er det, at der ikke må foretages tilstandsændringer ved tilplantning, terrænændringer eller hegning.
- Kirkebyggelinjer: kirkebyggelinjer retter sig i udgangspunktet mod bygninger og anlæg af en vis højde, og solcelleanlæg når sjældent over tre meter. Men der er typisk hensyn, der skal tages højde for i forhold til landskabstype og terræn, hvor skovrejsning vil være et forstyrrende og konflikterende element.

Samspil ved øvrige klassifikationer

- Lavbundsareal: udpegede lavbundsarealer vurderes at kunne genoprettes som vådområder med henblik på at tilbageholde primært kvælstof. Arealerne betragtes også som biologisk værdifulde og teknisk mulige at naturgenoprette som vådområder. Den lokale og nationale ambition er så vidt muligt at genetablere områderne til vådområder, enten gennem frivillige aftaler eller i sjældne tilfælde ekspropriering. Det er en ambition, der harmonerer rigtig dårligt med ønsket om skovrejsning, så de minimum 150 m kan ikke indbefatte lavbundsarealer eller andre vådområder.

Konsekvensen må da være, at de minimum 150 m skovbeplantning må etableres efter eventuelt lavbundsareal.

- **Skovrejsning, uønsket:** store dele af Norddjurs Kommune er kategoriseret som områder, hvor der ikke ønskes skovrejsning. Der kan i princippet gives dispensation fra gang til gang, men det er en sjældent realiserbar undtagelse frem for regel. Mange steder vil kategoriseringen som uønsket skovrejsning direkte forhindre, at ellers egnede arealer kan bruges som solcelleanlæg, fordi kategoriseringen forhindrer, at respektafstanden overholdes. Et konkret eksempel er det allerede behandlede projektareal ved Estruplund, hvor selve projektarealet og al jord op til, er kategoriseret som skovrejsning, uønsket – markeret med gulgrøn:

Det er tydeligt her, at minimumsafstandene i de nye regler ikke harmonerer med projektarealet, og det er svært, hvis ikke umuligt, at pege på alternativer i oplandet.

Der er også andre klassifikationer, som vil have negativt samspil med de minimum 150 m skovbeplantning, eksempelvis bevaringsværdigt landskab og større, sammenhængende landskaber. Det samme vil være tilfældet i områder, hvor der er vandboringer eller boringsnære beskyttelseszoner. Det vil være mere oplagt at vurdere virkning og placering fra gang til gang, men der er ingen tvivl om, at det vil have stor indflydelse på placeringen af solcelleanlæg.

12 meter læhegn

I det vedtagne forslag pr. 19.01.2021 indgår også et krav om 12 m bredt læhegn rundt om den del af det resterende projektareal, hvor der ikke er naboer. Det er et voldsomt krav om læhegn, som vi ikke kan genkende fra vores arbejde i andre kommuner, ej heller se det hensigtsmæssige i. I sagens natur vil det areal i udgangspunktet også skulle trækkes fra projektarealet. Det vil naturligvis begrænse projektarealet yderligere, hvis der skal trækkes mindst 12 m. fra hele omkredsen. I nogle tilfælde vil det være muligt at etablere læhegn på lodsejeren egen jord op til projektarealet, men der vil være mange tilfælde, hvor det kun kan tages fra projektarealet. Det vil være tilfældet, hvor der er klassifikationer som åbeskyttelseslinjer, §3 områder, lavbundsareal, bevaringsværdigt landskab og lignende - og der vil det skulle trækkes fra projektarealet. Desuden vil læhegnsområdet også få karakter af et sammenhængende areal større end 0,5 hektar og derved reelt være skovrejsning.

Problematik efter driftsperioden

Solcelleanlæggene er midlertidige anlæg og har en forudset driftsperiode på 30-35 år. Herefter fjernes modulerne, stativerne trækkes op, og efter minimal indsats er arealerne genetableret som landbrugsareal. Det er langt fra tilfældet med de områder, der har fungeret som skov eller læhegn.

Det er centralt, at skovarealet kan genetableres som landbrugsareal, altså at der er ret til genopdyrkning, så projektareal, herunder areal til respektafstand og læhegn, ikke risikerer automatisk at blive kategoriseret som Natura 2000, §3 eller lignende i eller efter solcelleanlæggets driftsperiode, fordi det får lov at vokse til. Fredede arter nævnt i bilagene til artsfredningsbekendtgørelsen eller som er beskyttet af EU's habitatdirektiv, de såkaldte bilag IV-arter, kan være indvandret på arealet, f.eks. padder. En genopdyrkning af et areal, hvorpå der forekommer fredede arter, vil på trods af genopdyrkningsretten kun ske under hensyntagen til de fredede arter, idet de ikke forsætligt må beskadiges eller fjernes fra levestedet. Man kan forvente, at etablering/indvandring af fredede arter i de fleste tilfælde vil ske på mindre, afgrænsede områder af et anmeldt areal, og ofte i udkanten af arealet i tilknytning til andre områder, hvorpå der allerede forefindes fredede arter. Men der er naturligvis ingen garanti.

Med etableret, eksplicit genopdyrkelsesret vil jordbrugere i de fleste tilfælde kunne opdyrke det anmeldte areal igen under hensyntagen til pågældende flora og fauna – men kun, hvis der er etableret genopdyrkningsret. Det vil vi derfor gerne bede Norddjurs Kommune forholde sig til.

Afsnit 2

Som udvikler og rådgiver for lokal jordejer i Norddjurs Kommune vil vi gerne pege på skærpende omstændigheder i den del af planlægningen, som ikke direkte styres i kommunalt regi, men alligevel påvirkes meget direkte af det – og som vil være centrale ved et skift til nye retningslinjer i forhold til Estruplund projektet.

Nettilslutning

Den producerede strøm fra et solcelleanlæg skal ledes ud i elnettet, så den kan finde anvendelse. Derfor skal de forhold, der påvirker nettilslutningen undersøges og planlægges sideløbende med den fysiske planlægning af anlægget. Anlæggets størrelse spiller ind på den planlagte ydeevne og derfor på den dimensionering som nettilslutningen vurderes til at skulle have.

Hele nettilslutningsproceduren er meget ressourcekrævende, herunder i form af bankgarantier og lignende. Og ændres arealet, så ændres eksempelvis forventet ydeevne også og proceduren skal da laves om. Fra 1. januar, 2023 er det forventeligt, at opstillere af vedvarende energianlæg selv skal betale for hele nettilslutningen. I praksis vil alle projekter, som ligger et stykke fra elnettet påføres en markant økonomisk byrde, som blandt andet vil gøre de fleste projekter uigennemførlige, også i Norddjurs Kommune.

Den gældende praksis *at man selv skal betale de første op til 5 km til den nærmeste transformer og stille sikkerhed for nettilslutningen* kom først i september 2018 med BEK nr. 1128 af 07/09/2018, men den skal nu laves om. Ligeledes fremgår det af Energistyrelsens notat, at de i realiteten allerede nu "pålægger" netselskaberne at tage højde for denne, selvom lovændringer ikke engang er under behandling.

I nettilslutningsaftalen "garanterer" netselskabet typisk, at energiproducenten bliver nettilsluttet indenfor 24 mdr. Da 1. januar 2021 allerede er passeret, kan der ikke indgås nye nettilslutningsaftaler med eksempelvis Energinet. For nuværende er der indgået bindende aftale om nettilslutningen på Estruplund

baseret på det allerede politisk godkendte projektarealareal. Projektet har også fået stillet den nødvendige bankgaranti. For fase et udgør bankgarantien kr. 31.250.000 og ved fase to bliver den forhøjet til kr. 75.375.000. De aftaler vil skulle tilpasses, hvis projektarealet revideres betydeligt – hvilket de nye retningslinjer i Norddjurs Kommune vil afstedkomme.

For Estruplund er det nye forslag og forsinkelsen i lokalplanbehandlingen et alvorligt problem. Projektet har kun mulighed for at ophæve den eksisterende nettilslutningsaftale indenfor de næste fire måneder, hvor N1 forbereder udbud og laver design med mere. Herefter fanger bordet og første del af garantien er i princippet tabt, når N1 går i gang med indkøb og anlægsarbejde.

Det nye lovforslag har også den ubehagelige konsekvens, at hvis N1 bliver forsinket og først er klar med nettilslutningen efter 1/1 2023, så er N1 i princippet ikke berettiget til at medregne investeringen i PSO udligningsordningen. N1 har derfor allerede nu meddelt Estruplund projektet, at man vil tage forbehold overfor projektet med henblik på at overvælde nettilslutningsomkostningerne, dersom projektet bliver forsinket.

Den nye lov om nettilslutning vil medføre, at Estruplund skal være nettilsluttet senest i oktober 2022. Under normale omstændigheder ville projektejereren sammen med netselskabet afvente den kommunale godkendelse, men i dette tilfælde skal man igangsætte en investering på nettilslutningen i fase to på 75.000.000 kroner uden at vide, hvad der sker med projektet. Projektet har højest et par måneder til at stoppe nettilslutningen, hvorfor uklarhed om vilkårene for projektets gennemførelse ultimativt kan føre til et stop.